

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Haku

Valtion erityisavustus koulusegregaation vähentämistä koskevaan hallinnonalojen väliseen yhteistyöhön ja kaupunkisuunnitteluun 07.06.2021 - 29.10.2021 16:15

Hakijan nimi

Helsingin kaupunki

Osoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Sähköposti

helsinki.kirjaamo@hel.fi

Puhelinnumero

09 310 1691

Annan suostumukseni hakemusta koskevien päätösten sähköiseen tiedoksiantoon.

Haettavan avustuksen määrä

260 000,00 €

Lisätiedot asiakkaasta

Toimintayksikkö / Aliorganisaatio

Kaupunginkanslia sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Hakemuksen yhteyshenkilö ja yhteystiedot

Elina Eskelä
erityissuunnittelija, Helsingin kaupunki

Sähköposti

elina.eskela@hel.fi

Puhelin

+358 9 310 36083

Internetsivut

www.hel.fi

Avustusta koskevat tiedot

Käyttötarkoitus

Kaikkien koulu: Helsingin kaupunkiyhteinen koulusegregaation vähentämisen toimintamalli

Lyhyt kuvaus käyttötarkoituksesta

Hankkeen avulla vahvistetaan kaupungin tietopohjaa oppilasalueista, kehitetään myönteisen erityiskohtelun laskentaa sekä kehitetään poikkitoimialaisia yhteistyömalleja ja toimenpiteitä oppilasalueiden eriytymisen vähentämiseksi.

Haettavan avustuksen määrä

260 000,00 €

Avustuksen suunniteltu käyttöaika

01.01.2022 - 31.12.2023

Hankesuunnitelma

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Tarvekuvaus

Helsingissä on monipuolinen koulutuksen kenttä, jonka vaikutuksia eri alueiden väestöön on haastava seurata. Kaupungin ja muiden toimijoiden eri koulutuspalvelut tarvitsevat yhteistä tietopohjaa, jonka avulla kehitystä voidaan seurata yhteisillä mittareilla.

Alueiden negatiivisella eriytymisellä on erityisesti vaikutus lapsiin, koska he käyttävät aikuisia enemmän oman asuinalueensa palveluita ja viettävät siellä aikaa. Helsingiläiset lapset ovat aikuisia enemmän segregoituneet perheen tulo- ja koulutustaustan sekä ulkomaalaistaustaisuuden kautta.

Helsingissä valtuuston päättämällä kaupunkiudistusalueilla (Malminkartano-Kannelmäki, Malmi ja Mellunkylä) tehdään pitkäjänteistä työtä segregaatian vähentämiseksi. Yksi ulottuvuus kaupunkiudistamisessa on alueiden koulusegregaatian vähentäminen niin kaupunkisuunnittelun kuin myönteisen erityiskohtelun keinoin. Alueiden sosioekonominen tilanne on heikentynyt viime vuosina, mikä näkyy koulujen kasvaneina haasteina.

Tavoitteet

Hankkeen päätavoitteena on kehittää systemaattinen toimintamalli, jonka avulla oppilasalueiden ja koulujen segregaatian vähentämisen tavoitetta voidaan koordinoita kaupunkiyhteisesti. Yhtenä keskeisenä haasteena segregaatian vähentämisessä on tähän asti ollut se, että haasteeseen on pyritty vastaamaan eri toimialoilla, eikä moniulotteisiin ongelmiin, kuten koulu- ja naapurustosegregaatian yhteen kytkeytyneeseen luonteeseen ole pystytty vastaamaan yhdessä koordinoitua. Hankkeessa edistetään tavoitetta vahvistamalla kaupungin tietopohjaa oppilasalueista sekä dokumentoimalla ja edelleenkehittämällä toimialojen välisiä yhteistyömalleja ja toimenpiteitä oppilasalueiden eriytymisen vähentämiseksi.

Toteutustapa

Hanke toteutetaan toimialojen yhteistyönä ja se jakautuu kolmeen työpakettiin.

TP1 Oppilasalueiden kehityksen seuranta. Vahvistetaan oppilasalueiden tietopohjaa tarkentamalla tietohallintajärjestelmien tietosisältöjä sekä luodaan yhteinen tietopohja valtion ja yksityisten koulutuksen järjestäjien kanssa. Luodaan tiedon hyödyntämisen suunnitelma ja integroidaan tieto osaksi kasvatuksen ja koulutuksen toimialan johtamista. Kehitetään kaupunkiyhteinen segregaatioseurannan mittaristopaketti oppilasalueiden seuraamiseksi. Kartoitetaan myös mahdollisuutta tehdä oppilasalueesta tilastoalue, jolloin koulujen tietoihin voidaan liittää erilaista aluetietoa kuten alueen lapsiperheiden sosioekonomista tietoa.

TP2 Myönteisen erityiskohtelun rahoituksen kehittäminen. Tehostetaan ja monipuolistetaan myönteisen erityiskohtelun laskentatapaa, jotta rahoitus kohdentuu entistä luotettavammin. Etsitään mahdollisuuksia siirtyä aluepohjaisesta tiedosta henkilöperusteiseen tiedon hyödyntämiseen. Samalla aluepohjainen tieto päivitetään ja sen käyttöä tehostetaan kaupunkisegregaatian seurannassa. Myönteisen erityiskohtelun rahoituksen laskentaa uudistetaan sekä perusopetuksessa että varhaiskasvatuksessa. Helsinki on samalla mukana kansallisessa kehityksessä, jossa pyritään saamaan kansallisesti yhteneväinen laskentamalli käyttöön. Työ dokumentoidaan ja kehitettävä malli sekä tietopohjat jaetaan avoimesti saatavana datana myös muiden kuntien käyttöön.

TP3 Kaupunkiudistusalueiden oppilasalueet. Kaupunkiudistusalueille on suunnitteilla 30 % lisää asuntoja vuoteen 2035 mennessä. Tarkastellaan alueiden oppilasalueet palveluverkon, asuntorakentamisen, kaupungin vuokra-asuntojen asukasvalinnan sekä kulttuuri- ja nuorisotoimen näkökulmista ja suunnitellaan tarvittavat toimenpiteet segregaatian vähentämiseksi. Kehitetään alueellista koulupolkua suunnittelemalla varhaiskasvatuksen toimipisteet oppilasalueilla. Huomioidaan inklusiivisuuden edellytykset palveluverkon suunnittelussa.

Haetaanko avustusta usean yhteisön hankkeeseen?

Ei

Yhteistyötahot

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Muut keskeiset yhteistyökumppanit

Espoon ja Vantaan kaupungit, joiden kanssa vaihdetaan kokemuksia koulusegregaation vähentämisestä. Valtion taholta yhteistyökumppaneina ovat erityisesti OKM ja YM. Yhteistyössä hyödynnetään Lähiöohjelman sekä Ympäristöministeriön koordinoiman segregatiotyöryhmän verkostoja.

Hankkeen arvioitu maantieteellinen laajuus

Helsinki kokonaisuudessaan ja erityisesti kaupunkiudistusalueet (Malminkartano-Kannelmäki, Malmi ja Mellunkylä). Samalla hankkeessa tuotettavaa toimintamallia ja kehitystyöstä saatavia kokemuksia dokumentoidaan siten, että tuloksia on mahdollista tarkastella ja hyödyntää myös muissa suomalaisissa kunnissa. Hankkeella on yhteys myös muihin Helsingin kaupungissa käynnissä oleviin kehitys- ja tutkimushankkeisiin, kuten Lähiöohjelmaan, sekä näiden kansainvälisiin verkostoihin.

Kohderyhmä

Helsingin eri alueiden lapset, joiden koulutuspolkuun vaikutetaan myönteisen erityiskohtelun ja kaupunkiyhteisen tietopohjan lisäämisen kautta. Tietojohtamisen kautta vaikutetaan laajemmin Helsingin kaupungin työntekijöiden työtapoihin.

Hankkeeseen osallistuvien henkilöiden määrä (arvio)

50 henkilöä

Hankkeeseen osallistuvien vapaaehtoisten määrä (arvio)

-

Miten hankkeen kohderyhmä osallistuu toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin?

Hanke painottuu kaupungin sisäisen yhteistyön kehittämiseen ja tietopohjan laajentamiseen, jolloin kohderyhmää edustavat alueiden koulujen henkilökunta. Hankkeen kohderyhmän tarpeet huomioidaan poikkihallinnollisessa suunnittelutyössä.

Aikataulu

TP1 ja TP2 vuosi 2022 painottuu tietopohjan rakentamiseen ja vuosi 2023 tiedon hyödyntämisen suunnitelmaan. TP3 vuonna 2022 tarkastellaan oppilasalueet monitoimijaisesti ja suunnitellaan tarvittavat toimenpiteet, vuonna 2023 aloitetaan toimenpiteiden toteuttaminen. Loppuvuodesta 2023 hankkeen raportointi ja arviointi.

Tulokset

TP1 tuotetaan alueille tietopohja ja mittaristo, jota käytetään tiedolla johtamisen tukena kaupungin toimialoilla.

TP2 luodaan paremmin päiväkotien ja koulujen välisiin eroihin kiinnittyvä myönteisen erityiskohtelun laskenta ja päästään sen avulla resurssimaan toimintayksiköitä lähtökohtiinsa nähden oikeudenmukaisemmin.

TP3 luodaan uusi toimintamalli, joka ottaa eri alueiden toimijat huomioon eri vaiheissa suunnittelua, ja tuotetaan raportti, jossa kuvataan systemaattinen yhteistyömalli koulusegregaation vähentämiseksi.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Tulosten hyödyntäminen

Kaupunkiyhteiset toimintamallit mahdollistavat puuttumisen monialaisesti etenevään segregatioon, jonka torjumiseen yksittäisen toimialan ratkaisut eivät riitä. Yhtenäinen mittaristo, käsitteistö, työtavat ja työkalut palveluverkkotyössä ja toiminnan suunnittelussa vähentävät päällekkäistä ja manuaalista työtä, tuovat läpinäkyvyyttä, lisäävät toimialojen välistä yhteistyötä ja tehostavat kaupungin mahdollisuuksia vaikuttaa segregatioon.

Myönteisen erityiskohtelun (pd-indeksi) kehittäminen kohdistaa resursseja tarkemmin niitä tarvitseville kouluille ja oppilaille. Kaupunkiuudistusalueille suunnitellut toimenpiteet viedään käytäntöön kaupunkiyhteisesti ja ne edistävät alueiden kehittymistä sekä lisäävät niiden vetovoimaisuutta.

Mitä tiedonkeruumenetelmiä / mittareita tullaan käyttämään hankkeen tulosten osoittamiseksi?

Jokaisen työpaketin vastuuhenkilö seuraa ja raportoi työpaketin tulosten saavuttamista. Tehtyjä malleja ja toimenpiteitä arvioidaan kauden päätteeksi esimerkiksi itsearviointin tai muiden kuntien vertaisarviointin kautta. Segregaation kehittymistä seurataan lasten ja nuorten osalta Helsingin kaupunkitutkimuksen määrittämällä mittarilla sekä tämän hankkeen TP1:ssä kehitetyillä mittareilla.

Miten hanke vastaa hakuilmoituksessa esitettyihin hakukohtaisiin myöntöperusteisiin?

Hanke kohdentuu oppilasalueille ja sen tavoitteena on koulusegregaation vähentäminen. Hankkeen kulut kohdistuvat koulusegregaatiota vähentävään kehittämistoiminnan palkkakuluihin ja tietopohjan aineistoihin. Hanke toteutetaan yhteistyössä Oikeus oppia -ohjelman kanssa siten, että inklusiivisuuden näkökulma tuodaan oppilasalueiden kehitystyöhön. Yhteistyö Lähiöohjelman kanssa toteutetaan kohdentamalla toimenpiteet samoille kaupunkiuudistusalueille, jolloin alueiden fyysinen kehittäminen näkökulmat huomioidaan koulusegregaation vähentämiseen pyrkivässä työssä. Hanke toteutetaan poikkitoimialaisesti ja siinä huomioidaan myös varhaiskasvatus. Myös kulttuuri- ja nuorisotoimen rooli ja mahdollisuudet eriytymisen ehkäisemisessä tarkastellaan.

Miten hanke vastaa hakuilmoituksessa esitettyihin, ministeriöstä myönnettävien avustusten yleisiin perusteisiin?

Hankkeella edistetään alueellista yhdenvertaisuutta ja sitä kautta merkityksellisen elämän edellytyksien turvaamista tasapuolisesti. Hanke vahvistaa tiedolla johtamisen mahdollisuuksia alueellisen erilaistumisen hillitsemisessä.

Luvattoman ulkomaisen työvoiman käyttö

Helsingin kaupunkia ei ole tuomittu viimeisen kahden vuoden aikana rangaistukseen luvattoman ulkomaisen työvoiman käytöstä tai maahanmuuttoviraston määräämään seuraamusmaksuun laittomasti maassa oleskelevien palkkaamisesta.

Muuta

-

Talousarvio

Kustannusarvio

Henkilöstökulut	228 500,00 €
Toimitilakulut, jotka aiheutuvat hankkeesta	0,00 €
Ulkopuoliset palvelut	91 500,00 €
Muut kulut	
- Tilintarkastus	5 000,00 €
Yhteensä	325 000,00 €

Listaa tehtävät, joissa henkilön vuositulot sivukuluineen tai palkkio ylittää 80.000 euroa

-

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Rahoitussuunnitelma		
OKM:lta haettava avustus	260 000,00 €	
Oma rahoitus	65 000,00 €	
EU-rahoitus		
Muu julkinen rahoitus		
Yksityinen rahoitus		
Lainat		
Muu rahoitus		
Yhteensä	325 000,00 €	80.00%

Liitteet**Hyväksynät**

Hakemus on hyväksytty yhteisön allekirjoitussääntöjen mukaisesti

Liitteet

Otsikko	Tiedosto	Päiväys
---------	----------	---------